

Postanowienie z dnia 19 listopada 2001 r.

I PZ 85/01

Sobota nie jest dniem uznanym ustawowo za wolny od pracy w rozumieniu art. 115 KC w związku z art. 165 § 1 KPC.

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Jadwiga Skibińska-Adamowicz (sprawozdawca), Roman Kuczyński.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 19 listopada 2001 r. sprawy z powództwa Ryszarda K. przeciwko T.-P. T. Spółce z o.o. w K. o przywrócenie do pracy, na skutek zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie z dnia 16 sierpnia 2001 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Na wniosek strony pozwanej T.-P. T. spółki z o.o. w K. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie przesłał pełnomocnikowi strony pozwanej - radcy prawnemu Konradowi P. odpis wyroku z uzasadnieniem z dnia 22 listopada 2000 r. [...] w sprawie z powództwa Ryszarda K. o przywrócenie do pracy. Doręczenie tego wyroku wraz z uzasadnieniem nastąpiło w dniu 7 czerwca 2001 r. W dniu 9 lipca 2001 r. pełnomocnik strony pozwanej nadał listem poleconym w Urzędzie Pocztowym w K. kasację, która wpłynęła do Sądu Okręgowego w Koszalinie następnego dnia.

Postanowieniem z dnia 16 sierpnia 2001 r. Sąd Okręgowy odrzucił kasację. W ocenie tego Sądu kasacja strony pozwanej jest spóźniona, ponieważ została złożona po upływie terminu miesięcznego przewidzianego do jej wniesienia w art. 393⁴ KPC. Zasady liczenia tego terminu i jego upływ należało obliczać według art. 112 KC w związku z art. 165 § 1 KPC. Skoro zatem odpis wyroku zaskarżonego kasacją został doręczony stronie pozwanej dnia 7 czerwca 2001 r., to termin miesięczny do jej

wniesienia upływał dnia 7 lipca 2001 r. Przekroczenie terminu jest więc oczywiste. Dlatego też na mocy art. 393⁵ KPC Sąd Okręgowy odrzucił kasację.

Na powyższe postanowienie strona pozwana złożyła zażalenie, w którym zarzuciła naruszenie przepisów art. 112 i art. 115 KC przez błędne przyjęcie, że termin do wniesienia kasacji upłynął w dniu 7 lipca 2001 r., podczas gdy upływał on dopiero w następnym dniu roboczym, czyli w dniu 9 lipca 2001 r. Dzień 7 lipca 2001 r. był bowiem dniem ustawowo wolnym od pracy (sobota). Dla wsparcia powyższego stanowiska strona pozwana powołała pogląd Sądu Najwyższego zawarty w wyroku z dnia 22 lutego 2001 r., III RN 76/00, w myśl którego interpretacja postanowień dotyczących obliczania terminów powinna być dokonywana z uwzględnieniem konstytucyjnego prawa do sądu. Strona pozwana podkreśliła, że ponieważ w wolne soboty biura podawcze w sądach nie funkcjonują, a urzędy pocztowe są czynne w ograniczonym zakresie, nie miała normalnych warunków do wniesienia kasacji.

W konkluzji strona pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i uznanie, że kasacja została złożona w terminie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W powołanym w zażaleniu postanowieniu z dnia 22 lutego 2001 r., III RN 70/00, Sąd Najwyższy przyjął, że sobota jest dniem ustawowo wolnym od pracy w rozumieniu art. 57 § 4 KPA, a dla poparcia tego poglądu przedstawił argument, że przepisy określające zasady liczenia terminów ustawowych, których zachowanie warunkuje skuteczne dokonanie przez stronę czynności procesowych, powinny być interpretowane i stosowane przy uwzględnieniu konstytucyjnych gwarancji prawa do sądu, natomiast art. 57 § 4 KPA nakazuje liczyć ostatni dzień terminu do wniesienia skargi w ten sposób, by strona miała zapewnione normalne warunki do skorzystania z prawa wniesienia skargi także w ostatnim dniu terminu. W ocenie Sądu Najwyższego orzekającego w wymienionej sprawie, strona nie ma „normalnych warunków” do skorzystania z tego prawa wtedy, gdy ostatnim dniem terminu jest sobota. W soboty bowiem placówki pocztowe są czynne w ograniczonym zakresie, a biura podawcze w sądach są w ogóle nieczynne.

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym zażalenie strony pozwanej nie podziela powyższego stanowiska. Przede wszystkim nie ma podstaw do przyjęcia, że soboty są dniami wolnymi od pracy - ani w sensie faktycznym, ani prawnym. Przeciwi-

ko traktowaniu ich za dni ustawowo wolne od pracy przemawia brak odpowiedniej regulacji ustawowej lub regulacji w przepisach równych ustawie. Przeciwnie natomiast uznaniu, że są one faktycznie dniami wolnymi od pracy, przemawia organizacja życia codziennego, która pokazuje, że w wyniku skreślenia przepisów art. 146-151 KP określających zasady wprowadzania dodatkowych dni wolnych od pracy oraz wskutek możliwości wprowadzenia takich dni przez pracodawców w drodze regulaminów pracy - stosownie do art. 129¹ § 1 i art. 104¹ § 1 pkt 3 KP - dodatkowe dni wolne od pracy nie muszą przypadać w soboty. Kodeks pracy nie wskazuje bowiem, że to soboty mają być u wszystkich pracodawców dniami wolnymi od pracy. Sformułowanie więc zasady, w myśl której soboty są dniami powszechnie wolnymi od pracy, jest ryzykowne.

To prawda, że wprowadzenie dla pracowników urzędów pocztowych dodatkowych dni wolnych od pracy w soboty jest utrudnieniem dla tej strony, której w te dni upływa termin do dokonania czynności procesowej, jednak nie oznacza to, że została w ogóle pozbawiona możliwości wniesienia pisma. Z reguły bowiem w większych miastach są czynne wyznaczone urzędy pocztowe, a informacje o ich funkcjonowaniu są umieszczane na zewnątrz lokali pocztowych. Problemem może być jedynie nadanie pisma w ostatnim dniu terminu w tych miejscowościach, w których znajduje się tylko jeden urząd pocztowy, lecz w takiej sytuacji strona powinna liczyć się z ograniczonymi możliwościami dokonania określonej czynności w dni dodatkowo wolne od pracy. Poza tym, gdyby tego ostatniego dnia nie mogła dokonać czynności procesowej bez swojej winy, przepis art. 168 § 1 KPC stwarza jej możliwość wystąpienia z wnioskiem o przywrócenie terminu.

Przepis art. 115 KC stanowi, że jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy, termin upływa dnia następnego. Ustawa z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz.U. Nr 4, poz. 28 ze zm.) przewiduje zaś, że dniami uznanymi ustawowo za wolne od pracy są dni świąteczne wymienione w jej art. 1 pkt 1 oraz niedziele, które wymienia art. 1 pkt 2. Również z art. 138 KP wynika, że dniami wolnymi od pracy są niedziele i święta określone odrębnymi przepisami.

W świetle przytoczonej regulacji i wcześniejszych argumentów za nietrafny należy uznać pogląd strony pozwanej, według którego ostatnim dniem terminu do wniesienia kasacji od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 22 listopada 2000 r. był dzień 9 lipca 2001 r., tj. poniedziałek, gdyż jakoby sobota była dniem wolnym od pracy,

którego wystąpienie umożliwiło przesunięcie terminu do wniesienia kasacji na następny dzień przypadający po dniu wolnym od pracy, zgodnie z art. 115 KC.

Sąd Najwyższy nie podziela zapatrywania strony pozwanej ani poglądu wypowiedzianego w postanowieniu z dnia 22 listopada 2001 r., III RN 78/00. Przyłącza się natomiast do stanowiska wyrażonego przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 listopada 1997 r., I CZ 144/97 (OSNC 1998 r. z. 6, poz. 95), według którego dodatkowe dni wolne od pracy (soboty), wprowadzone stosownie do przepisów Kodeksu pracy po jego zmianie ustawą z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 24, poz. 110) lub na podstawie innych przepisów, nie są w rozumieniu art. 165 § 1 KPC w związku z art. 115 KC dniami uznanymi ustawowo za wolne od pracy. W uzasadnieniu powyższego postanowienia Sąd ten przedstawił szczegółową argumentację na rzecz przytoczonej tezy, podkreślając między innymi, że ustalenie dodatkowych dni wolnych od pracy w danym roku kalendarzowym zostało pozostawione pracodawcy oraz że dodatkowymi dniami wolnymi od pracy nie muszą być soboty; mogą nimi być także inne dni tygodnia. Argument ten nie pozwala zatem przyjąć, że w soboty, będące dodatkowymi dniami wolnymi od pracy, strona zostaje pozbawiona możliwości dokonania czynności procesowej, polegającej na wniesieniu pisma procesowego przez oddanie go w polskim urzędzie pocztowym. Wprawdzie w soboty wolne od pracy sądy nie urzędują, jednak stosownie do art. 165 § 1 KPC, w te dni, jak również w inne dni tygodnia dodatkowo wolne od pracy, strona może wnieść pismo procesowe przez oddanie go w polskim urzędzie pocztowym. Utrudnienie we wniesieniu pisma procesowego nie jest zaś równoznaczne z pozbawieniem strony konstytucyjnych gwarancji prawa do sądu wynikających z art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji RP.

Z przedstawionych względów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie (art. 393¹⁸ § 1 i § 3, art. 397 § 2 i art. 385 KPC).

=====